

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 226. An Matrimonium in primo gradu lineæ transversæ, nimirum inter Fratres & Sorores sit irritum jure naturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

tur. Castrop. l. c. Unde ex eo hujus irritationis ratio petenda est, quod copula seu commixtio illa parentum, cum liberis secundum se & ex natura rei sit facta, uti patet ex naturali instinctu omnium ferè gentium, & quorundam etiam animalium, teste Aristot. de histor. animal. l. 9. c. 49. & Plin. l. 8. hist. nat. c. 42. & prout docet D. Ambros. Ep. 66. ad patrem. abhorrentium talem concubitum; si autem jure naturæ illicita talis copula, inde rectè inferri videtur; ergo & matrimonium, quod ad copulam talem suapte natura refertur, jure naturæ invalidum censendum, seu tale, cujus contrahendi potestatem humano generi non concesserit Deus. Est tamen probabile, non esse hoc ita intrinsecè malum & naturæ repugnans, quin dicta turpitudine & indecentia in tali matrimonio reperta honestari possit in & à singulari & unico casu necessitatis publicæ conservandi genus humanum, deficientibus omnibus aliis hominibus præter patrem & filiam, vel matrem & filium, adeoque & Deus in hoc casu dispensare possit, reddendo in ordine ad actum conjugalem tantum filiam æqualem patri, bono publico prævalente contra reverentiam patri debitam, utpote privatam, Sanch. n. 10. Ponc. Laym. Castrop. LL. cit.

2. Resp. ad secundum: An irritetur quoque matrimonium jure naturæ in gradibus aliis extra primum, incertissimum est, ut bene Castrop. l. c. n. 9. tum propter opinionum diversitatem, tum ob rationum, quibus singulæ nituntur, non sat magnam firmitatem. Prohibitum esse ac irritum matrimonium jure naturæ non solum intra quartum, sed & in omni ulteriore in infinitum lineæ rectæ gradum, ita ut, si resurgeret Adam, nullam posset uxorem ducere, cum sit totius generis humani seu hominum omnium communis pater; tenent Bellarm. l. 1. de matrim. c. 28. Laym. l. c. n. 2. Pirh. h. t. n. 9. Gasp. Hurt. d. 17. diff. ult. & plures alii apud Sanch. l. 7. d. 51. n. 12. quibus favent jura civilia, l. nuptia. ff. de rit. nupt. ubi: *Nuptia subsistere non possunt inter eas personas, quæ in numero parentum liberorumve sunt proximi, sive anteriores sint in infinitum.* & l. ult. ff. eod. ubi: *Jure gentium incestum commisit, qui ex gradu ascendendum vel descendendum uxorem ducit.* & §. ergo omnes. Inst. eod. Quas leges, cum per jus canonicum correctæ non sint (siquidem cit. c. non debet. h. t. non loquitur de gradibus lineæ rectæ, sed transversæ) servandas quoque esse in foro ecclesiastico, censent iidem AA. nec deficit ratio; quia nimirum omnes ascendentes in hac linea verè sunt & dicuntur parentes & majores, à quibus descendentes, non tantum per accidens, sed per se dependent tanquam à principii generationis, cum causæ causæ sit causæ causati; adeoque iis non minus quam parentibus descendentes jure naturali debent reverentiam & submissionem; huic autem adversetur turpitudine illa reperta in copula. Sed neque hic, ut fit in linea transversa, spectetur major aut minor participatio sanguinis communicata à virtute generante communis stipitis (quæ in remotioribus descendentes minor est, ac tandem omnino extinguitur, ita ut consanguinei esse desinant) quam ratio principii, cui per se reverentiam debent; omnes autem ascendentes sint principium per se necessarium descendendum.

3. Contrarium directè tenent Sanch. d. 51. n. 15. Ponc. l. 6. c. 81. n. 6. & apud illos alii, contrario omnino nixi fundamento, nimirum quia censent ascendentes non esse principium descendendum. V. G. avum non esse principium neptis, sed tantum

R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. IV.

applicare principium, generando nimirum patrem illius; adeoque non debeat illis eadem reverentia, quæ patri, & consequenter non sit illa turpitudine, quæ est in copula cum parentibus. Vix quid diversum ab his AA. docet Castrop. cit. n. 9. dum ob easdem rationes credit, saltem ultra gradum secundum jure naturæ non irritari matrimonium. Quod autem ultra gradum quartum non irritetur hoc jure, convinci se eâ ait ratione, quod Pontifex hoc impedimentum restringens ad quartum gradum locutus fuerit non tantum de gradibus lineæ transversæ, sed & lineæ rectæ; eò quod aliàs posset quis cum suo ascendente contrahere in secundo gradu, sequens opinionem probabilem, illud matrimonium jure naturæ irritum non esse. Ad quod tamen facile dici posset, quod sicut in primo gradu irritum non est matrimonium jure Pontificio, ne declarativè quidem; quia id supponebant Concilia & Pontifices irritum jure naturæ; sic nec intra nec ultra quartum gradum lineæ rectæ, sed solum jure naturæ; quod maximè verum est, si omnes gentes bene moratæ & institutæ horruerint semper talia matrimonia cum ascendentibus, & quidem absque aliquo jure positivo id inhibente.

Quest. 226. An matrimonium in primo gradu lineæ transversæ, nimirum inter fratres & sorores, sit irritum jure naturæ.

1. Resp. In hoc quoque non convenire AA. affirmant Sanch. d. 52. num. 11. Bellarm. l. 1. de mat. c. 28. Valent. Tom. 4. d. 10. p. 3. §. controversia. Gutt. c. 98. n. 20. Covar. in 4. decret. 2. p. c. 6. §. 10. n. 15. Laym. cit. c. 6. n. 3. Pirh. h. t. n. 10. Fundamentum eorum est, quod quoque inter fratres & sorores ob sanguinis conjunctionem sit quidam naturalis pudor & reverentia, cui valde adversaretur actus conjugalis, per quem turpitudine alterius revelatur; quare pleræque gentes tale matrimonium detestatae sunt teste Aristot. l. 2. polit. c. 2. (ad quod tamen Cón. quod apud plerasque gentes matrimonia illa irrita fuerint jure positivo) & quæ illud permittebant graviter fuerunt super hoc reprehensæ & notatæ tanquam barbaræ, ut refert S. August. l. 22. contra Faustum. c. 35. unde etiam Genes. 20. ex eo, quod Sara diceretur ab Abrahamo soror, Pharao putavit esse uxorem illius, tunc, quando lex nulla adhuc positiva exstabat, reddens tale matrimonium irritum; ad quod tamen AA. contrariæ sententiæ dicunt, sufficillè ad illud Pharaonis judicium, quod matrimonia rarè inter fratres & sorores contingerent. Confirmari quoque videtur hæc sententia ex eo, quod Ecclesia nunquam in hoc gradu, etsi id petitum à Papa, ut Sanch. l. c. voluerit dispensare. De cætero ad hoc, quod loco quoque confirmationis afferunt hi AA. nimirum quod in c. gaudemus. de divortii Innoc. III. jubendo, ut qui in infidelitate in secundo vel ulteriore gradu contraxerunt, non separentur, satis innuat, si contraxerint in primo gradu, separandos esse; dicunt adversarii, ideo Pontificem de primo gradu tacuisse, seu id indecisum reliquisse, eò quod id sub opinione constitutum esset.

2. E contra negant cum D. Thom. 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Cajet. ibid. Ponc. l. 7. c. 32. n. 3. Cón. d. 32. du. 1. n. 19. Hurt. d. 17. diff. 5. n. 12. Castrop. l. c. n. 11. & plures apud illum; eò quod negent tantam dedecentiam reperiri in illa fratrum cum sororibus copula; uti id nituntur probare pri-

mò, quòd gentes plures etiã bene institutã universaliter ista conjugia detestata non sint, cum plures ea sustinuerint teste Paleoto. *l. 2. de nobis filiis c. 3. à n. 2.* prout refertur in specie de quibusdam gentibus in provincia Peruana. Sed facillè id diluitur testimoniis adductis paulò ante in contrarium; & quis neget gentes illas Peruanas fuisse barbaras? secundo quòd ab initio mundi talia conjugia licita fuerint. Ad quòd tamen etiã satis consequenter dicere videntur oppositã sententiã AA. nimirum admittendo, non esse eam reverentiam & sanguinis conjunctionem tantam, quanta est inter parentes & liberos; adeoque copulam inter illos non ad eò indecentem, quin ab auctore naturã in tali casu necessitatis, qualis fuit ab initio mundi inter filios & filias Adã ad genus humanum propagandum, permitti potuerit. Admittunt nihilominus adversarii, ut expressè Laym. *l. c. Pirh. n. 11.* propter has & similes rationes probabilium quoque esse oppositam sententiam, nempe quòd licet matrimonia inter fratres & sorores ex se sint indecentia & illicita, ac proinde jure naturã prohibita, non tamen sint jure naturã irrita; neque enim eo ipso, quòd aliquid jure naturã sit illicitum, etiã eodem jure est irritum. Sic enim violare sine causa fidem alteri datam est jure naturã illicitum, & tamen, si sponsus sine causa dissolvens sponsalia, frangat fidem datam sponsã contrahendo cum alia matrimonio, hic contractus matrimonialis non est nullus, sed valet; quare prohibitio juris naturã in eo fundata, quòd talis operatio dictanti ipso lumine rationis apud omnes gentes adversetur rationi naturali, non sufficit, ut etiã eo ipso sit irritum; sed tunc tandem, quando illud ipsum quoque intrinseco fini talis actus vel operis opponitur. Unde jam, si non obstante tali facto vel opere jure naturã illicito, natura & finis matrimonii (qui est procreatio sobolis & remedium concupiscentiã) illaesa permaneant, matrimonium quidem in eo casu erit illicitum, non tamen invalidum, ex quo tamen sequi videtur, æquè parum jure naturã esse irritum matrimonium inter parentes & liberos; quia dictus finis matrimonii manet illaesus. Sic quoque probabile videtur, potuisse occasione illius, quòd ea matrimonia sub ini-

tium mundi erant licita & valida, propagato deinceps humano genere, apud gentes aliquas perseverare consuetudinem ea celebrandi. Quamvis autem ex probabilibus hac sententia sua Sanch. *d. 52. n. 12.* cum Veracruz. *2. p. spec. a. 12. concl. 2.* inferant, si ex gentibus, apud quas est consuetudo talia matrimonia celebrandi convertantur ad fidem, non esse tali conjugio conjunctos separandos; consultius tamen ait Laym. in re ad eò gravi esse consulere Pontificem.

Quaest. 227. An matrimonium in secundo ceterisque gradibus lineæ collateralis sit irritum jure naturã.

REsp. Negativè cum Sanch. *l. c. n. 11.* Laym. *l. c. n. 4.* & communi; tamen enim turpe plerumque sit cum cognata contrahere matrimonium, naturã dictante deberi illi reverentiam quandam, cui adversatur copula carnalis, ut Bellarm. *l. 1. de mat. c. 27. respons. ad 1. arg. & ex eo Laym. l. c.* quòd etiã spectasse videtur præceptum illud *Levit. c. 18. omnis homo ad proximam sanguinis non accedat, ut revelet illi turpitudinem ejus.* Adeoque jam indecens esse videatur, si passim istiusmodi matrimonia, maxime in gradibus propinquiorebus, instituantur sine urgente causa; non tamen jure naturã ita sunt prohibita, multoque minus irrita, ut ob rationabilem causam, præsertim publica autoritate accedente, honestarum non possint. Probatur quoque idem à posteriore imprimis ex *c. gaudemus de divorciis.* ubi deciditur, infideles ad fidem conversos, si in secundo vel ulterioribus gradibus lineæ obliquæ contraxerint matrimonium, separandos non esse, cum constitutionibus canonicis non arctentur (vel potius, arctati non fuerint, dum infideles essent) separandi autem essent, si matrimonium in illis gradibus jure naturã (quò & illi in infidelitate obligabantur) irritum est; dein in veteri testamento viri sancti in istis gradibus contraxerunt; Abraham duxit Saram fratris filiam, *Genes. 11.* Isaac Rebeccam consobrinam suam; & sic videmus passim Pontifices ex rationabili causa in his gradibus dispensare.

CAPUT II. De affinitate.

Quaest. 228. Quid sit affinitas.

REsp. Est propinquitatis personarum ex carnali copula proveniens; ita Theologi & utriusque Juris periti apud Sanch. *l. 7. d. 64. n. 1.* cum D. Thom. communiter recepto in *4. d. 41. q. unic. a. 1.* cum enim per copulam vir & mulier fiant una caro, consanguinei feminae redduntur affines viri in eo gradu, in quo sunt consanguinei feminae, & consanguinei viri sunt affines feminae in eo gradu, in quo sunt consanguinei viri, juxta quòd dicitur *c. fraternitatis. 35. q. 10.* ubi: *Si una caro fuerit, quomodo poterit aliquis eorum propinquus uni pertinere, nisi pertineat alteri.* Unde jam

Infertur primò: Saltem verè & propriè dictam affinitatem non nasci ex matrimonio rato tantum, Castrop. *tr. 28. d. 4. p. 8 num. 3.* Sanch. *l. 7. d. 64. n. 25.* Gutt. *c. 99. n. 7.* Pirh. *b. t. n. 27.* juxta quòd definitivè Pius V. in Bulla edita *calend. Jul. 1568.* super declarat, Concil. Trid. de impediment, affinit.

quæ incipit, ad Romanam, quidquid velint aliqui apud Sanch. *l. c.* cum Sylv. *v. matrimonium. 8. q. 14. disto 2.* oriri ex tali matrimonio affinitatem quandam initialem, siquidem hoc ipsum est impedimentum publicæ honestatis. Infertur secundo, quòd ex ipsa affinitate non nascatur affinitas alia; hinc licet consanguinei viri sint affines feminae ab eo carnaliter cognita, non tamen sunt affines consanguineorum feminae, & è contra; uti habetur expressè *c. super his. b. t.* quare si Titius cognovit Cajam, pater, filius, frater Titii non impediuntur contrahere cum matre, filia, sorore Cajæ.

Quaest. 229. Num affinitas nascatur ex copula fornicaria seu illicita.

REsp. primò: Nasci eam ex copula illicita, imprimis jure ecclesiastico certum est: *c. discretionem. de eo qui cognovit consang. uxor. sua.* patet etiã ex eo, quòd hoc jure expressè dicatur